

Kinnitatud 28.11.2024 direktori käskkirjaga nr 1-1/ 6

Õppenõukogus läbi arutatud ja arvamus antud 26.08.2024 protokoll nr 1-7/4

Pedagoogilises nõukogus läbi arutatud ja arvamus antud 1.10.2024 protokoll nr 1-7/2

Õpilasesinduses läbi arutatud ja arvamus antud 14.11.2024 protokoll nr 3-7/3

Hoolekogus läbi arutatud ja arvamus antud 21.11.2024 protokoll nr 1-4/1

Käru põhikooli õppekava

Sisukord

1. Üldosa.....	3
1.1. Üldsätted	3
1.2. Kool-lasteaia eripära ja sihiseade	3
1.3. Kool-lasteaia alusväärtused.....	4
1.4. Käru Põhikooli oma lipp ja vapp.....	4
1.5. Õppe- ja kasvatuseesmärgid	5
1.6. Õppe- ja kasvatustöö põhimõtted	6
2. Õppekorraldus	7
2.1 Lasteaed.....	7
2.1.1. Üldpõhimõtted.....	7
2.1.2. Tegevuste jaotusplaan	7
2.2. Kool.....	8
2.2.1. Üldpõhimõtted:.....	8
2.2.2. Kooli tunnijaotusplaan	9
2.2.3. Tundide kasutamine	9
2.2.4. Valikaine valimise põhimõtted.....	10
3. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks	11
3.1. Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning õppekäigud ja kultuuriürituste külastused ...	11
3.2. Õppekava rakendamist toetavad tegevused	11
3.3. Üldpädevused ja nende kujundamine	12
3.3.1. Üldpädevused	12
3.3.2. Piirkondlik eripära, lõimimine ja läbivad teemad	13
4. Õppija arengut ja õppimist toetava hindamise korraldus	15

4.1. Hindamise eesmärk.....	15
4.2. Hindamise alused lasteaias	15
4.3. Hindamise alused koolis.....	16
4.3.1. Hindamise üldpõhimõtted koolis	16
4.3.2. Hindamise korraldus	17
4.3.3. Järelvastamise kokkulepped	19
4.3.4. Hindamisest teavitamine	20
4.3.5. Hinde ja hinnangu vaidlustamine	20
4.3.6. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine	20
4.3.7. Õppija täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise	21
4.3.8. Õppija järgmisse klassi üleviimine	22
5. Õppijale vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine.....	23
5.1. Haridusliku erivajadusega õppija õppimise toetamine	23
5.2. Haridusliku erivajadusega lapse õppe koordineerimine	24
5.3. Õpiabisüsteemi etapid õppijate abistamisel ja juhendamisel	25
5.4. Meetmete rakendamine käitumiskeskuste korral	26
6. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	27
7. Õppija ja lastevanemate teavitamine ning nõustamine	28
8. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	29

1. Üldosa

1.1. Üldsätted

Käesolev lasteaia ja põhikooli õppekava (**edaspidi õppekava**) määrab kindlaks õpetuse ja kasvatuse alused Käru Põhikoolis (**edaspidi kool-lasteaed**). Õppekava on koostatud alushariduse ja põhikooli riikliku õppekava alusel. (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772> ; <https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020?leiaKehtiv>)

Kool-lasteaia haridusastmed on:

- alusharidus - lasteaed ja eelkool (**edaspidi lasteaed**)
- põhiharidus - I kooliaste – 1. – 3. klass ja II kooliaste – 4. – 6. klass (**edaspidi kool**);

Õppekava on dokument, mis määratleb õppekava rakendamiseks vajalikud tegevused ja ressursid. Õppekava koostamisel ja arendamisel arvestatakse kool-lasteaia paikkondlikku eripära, laste ja õpilaste (**edaspidi õppijate**), õpetajate, lastevanemate ja kooli pidaja soovidega ning materiaalseid ressursse.

Õppekava koosneb ühisest üldosast ning lasteaia ja kooliastmete valdkonnakavadest. Kavad on esitatud õppekava lisadena.

Õppekava kehtestab direktor. Õppekava terviktekst on kättesaadav kooli veebilehel.

1.2. Kool-lasteaia eripära ja sihiseade

Kool-lasteaed tegutseb ühes õppehoones. Koostöiselt luuakse mitmeid traditsioonilisi ühisüritusi, millesse on kogu koolipere ja ka kogukond kaasatud. Ürituste ettevalmistusprotsess on loomulik osa õppetööst ja pakub õppimisele praktilist väljundit.

Meie eripäraks on õppija õppimise ja tulevikuoskuste kujunemise toetamine. Fookuses on õppija õpioskuste sh lugemisstrateegiate teadlik õpetamine, õppija iseseisvuse, analüüsioskuse, kriitilise mõtlemisoscuse, koostöö- ja suhtlemisoscuse jms arendamine, mis loovad aluse enastjuhtiva, kohanemisvõimelise ja vastutustundliku inimese kujunemisele. Need oskused ja positiivne enesehinnang tulevad kasuks tulevikus, kus inimeselt oodatakse head kohanemisvõimet ja loovust, kus pole valmislahendusi ja tuleb julgelt ise otsuseid teha.

Kool-lasteaia missioon ja siht on sõnastatud õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate koostöös 2.märtsil 2022 antud sisendi põhjal.

Missioon.

Toetada kõikide õppijate mõtestatud õppimise kujunemist ja loob tingimused õppijate võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks.

Siht.

Käru Põhikool on turvaline ja koostöine, õppijate vastutustunnet, iseseisvust ning õppimise oskusi arendav, usaldusväärne partner lastele, vanematele ja kogukonnale.

1.3. Kool-lasteaia alusväärtused

Kool-lasteaia kultuuriruumi sätestavad alusväärtused, mille igapäevane kasutus loob sotsiaalse suhtluskeskkonna. Selle peamisteks märksõnadeks on avatud, lugupidav ja salliv suhtlemine. Õpetaja, lapsevanem ja õppija teevad koostööd, et leida õppija jaoks parimad võimalused vajalike oskuste ja pädevuste kujundamiseks. Koostöine sotsiaalne keskkond põhineb vastastikusel lugupidamisel. Meie väärtusruum aitab vältida koolivägivalda ja probleeme, sest märkamine ja sekkumine toimub koheselt. Kodu ja kool-lasteaia vahel on partnerlussuhe, kus koostöö on kahepoolne, asjakohane, üksteist väärtustav ja lugupidav.

Usaldusväärsus - oleme õppe- ja kasvatuse valdkonna asjatundjad ning teeme oma tööd pühendumusega ja vastutustundega turvalises õpi- ning töökeskkonnas, olles partneritele positiivseks eeskujuks.

Koostöö - väärtustame algatusvõimet ja meeskonnatööd läbi lõimitud õppe, mis viivad põnevate ja harivate/eluliste projektideni ning sündmusteni, millest saavad osa kogu koolipere ja koostööpartnerid.

Avatus – oleme avatud uutele ideedele, märkame võimalusi ja otsime lahendusi loovalt uutest vaatenurkadest, mis annavad suuna jätkusuutlikuks arenguks.

Hoolivus – väärtustame looduskunsti kodukanti, tunneme koos olles end hoituna. Oleme sallivad enda ja teiste suhtes - erinevused rikastavad.

1.4. Käru Põhikooli oma lipp ja vapp

Lipu kirjeldus

Sinisel lipu kangal lipu alumisest servast tõusva kollase kahe lehega varre küljes kuueteistkümne valge kroonlehega lilleõis. Õie südamikuks on kollane ratas. Lipu alumises osas kaardub üle lillevarre valge lint, millel tekst: PER LABORES AD HONORES.

Vapi kirjeldus

Sinisel kilbil kuldse kahe lehega varre küljes hõbedaste kroonlehtedega lilleõis, mille südamikuks on kuldne ratas, vapi kiri: PER LABORES AD HONORES – läbi (pingutuse) tööde tunnustuse (eesmärgi) poole.

Vapi sümbolite selgitus

Lilleõie südamikus olev ratas oli Käru valla vapi tunnus - liikumise ja arengu sümbol.

Õie kroonlehed tähistavad Käru Põhikooli õppureid.

Õit kandev vars tähistab õpetajaid ja vanemaid (võrdsed partnerid)

Lill tervikuna viitab tuleviku ootustele, vapikiri näitab ootustele teostamise teed

1.5. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kool-lasteaia laste saab hakkama järgnevas õppeasutuses.

Ääremaa väikese kool-lasteaiana on meie üks eesmärke armastuse ja missioonitunde kasvatamine oma kodukoha vastu, kohaliku kultuurielu ja ühistegevuse arendamine.

Käru kool-lasteaia õppija:

- peab lugu kodust ja perekonnast
- suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, peab lugu oma ja teiste rahvaste kultuurist;
- soovib ja oskab teha koostööd;
- austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kohustustest ja –vastutusest;
- hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes;
- on motiveeritud õppima, mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust ja oskab õppida;
- väärtustab tervislikke eluviise, arendab oma vaimu ja keha;
- on loov ja tuleb toime muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas

Õppe-kasvatuseesmärkide saavutamisel on olulised õpetajate, kool-lasteaia ja kodu koostöö ning omavahelised suhted:

1. õpetaja-õpetaja

- heatahtlikud, üksteist arvestavad ja rikastavad suhted
- vastastikune abivalmidus
- vastastikune koostöövalmidus
- integratsioon eri õppevaldkondade vahel

2. õpetaja – õppija; õppija – õpetaja

- õpetaja on õppima õppija abistaja, teadmiste, oskuste ning mitmesuguste pädevuste omandamise organiseerija
- õpetaja ja õppija teevad koostööd
- õpetaja on teadlik õppija võimetest ja juhivad tema arengut
- õpetaja suudab õppijat õpetada tema vajadustest lähtuvalt
- õpetaja valib erinevaid õppemeetodeid ja suudab luua erinevaid õpikeskkondi
- õpetaja – õppija vahel valitseb usalduslik suhe, nende vahelised suhted on avatud

3. Õppija – õppija

- heatahtlikkus ja abivalmidus
- kaaslase murele kaasaelamine, lohutamine ja edu puhul rõõmustamine
- sallivus teistsuguse suhtes
- ausus, õiglus ja vägivallast hoidumine
- koostöövalmidus

1.6. Õppe- ja kasvatustöö põhimõtted

Õppekava põhimõteteks on kõigi õppijate arengu toetamine, õpetuse varieerimine õppijate erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt, õppija õpihuvi hoidmine ja ergutamine, õpetuse ja kasvatuse tasakaal, õppekava avatus pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks.

Igapäevastes suhetes lähtume järgmistest põhimõtetest:

1. Õppija aktiivsus ja vastutus

- Õppija enesejuhitud mängu toetamine.
- Suuname õppijad iseseisvate otsusteni ja selle kaudu vastutusele oma töö/mängu suhtes.
- Õpetame õppijaid jälgima ja analüüsima oma tööd, hindama töö käiku ja tulemusi, valima alternatiivide vahel ning oma tegevust planeerima.

2. Kõigi laste areng

- Õppetöö kavandamisel peetakse silmas igaühe võimekust, kalduvusi ja huvisid.
- Tundides loome olukordi, kus igaüks saab töötada oma võimete tasemel (paaristöö, rühmatöö, võimalus valida kaaslase, harjutusülesannet, teemat, lugemismaterjali).
- Suuname õppijaid oma tegevust ja õppimist kavandama, tehtud vigu analüüsima ja parandama, valima ja otsustama.
- Töötame teadlikult nii andekate kui õpiraskustega lastega.

3. Humanism ja demokraatia

- Demokraatlikud suhted koolis tagame õppijate ja õpetajate vastastikuse lugupidamise ja austusega ning üksteise ärakuulamisega. Õpime tundma ühiselu kokkuleppeid.
- Kujundame väärtushinnangud, mida kool ja Eesti ühiskond tähtsustab.
- Alates lasteaiast kujundame tunniväliseid koostöösuhteid: viktoriinid, ühised lugemishommikud, võistlused, kontserdid, ekskursioonid, teatri külastused

Õppekava põhimõtete elluviimisel on keskne osa õpetajal. Sellest tulenevalt on väga oluline õpetaja toetatud õppimine.

2. Õppekorraldus

2.1 Lasteaed

2.1.1. Üldpõhimõtted

Lasteaed on avatud 7.00-18.00. Lasteaias on 2 liitrühma: Tammetõrude rühm 1,5-3 aastastele õppijatele ja Kastanimunade rühm 3-7 aastastele õppijatele. Õppetöö toimub 1. septembrist kuni 31.maini. Suvekuudel (juunis ja augustis) on lasteaed avatud ühe rühmana ja juulikuus on lasteaed suletud.

Lasteaia õppekava toetub Eesti eelkoolipedagoogika traditsioonidele ja üldõpetuslikule tööviisile. Kõik õpetusvaldkonnad lõimitakse üheks tervikuks koduloolise vaatlusõpetuse abil.

Lisaks üldõpetuse põhimõttele kasutatakse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks ka teisi lapsest lähtuvate aktiivõppe erinevate meetodite elemente Step by Step, Montessori, Reggio Emilia, keelekümbelus muukeelsele lapsele, uurimuslik ja õuesõpe (uurimusliku õppe vormina on kasutusel avastusõppe meetod).

Õppe- ja kasvatustöö toimub erinevates vormides: õppetunnina (25 minutit), projektõppena (nt projektõppe päevadel või nädalatel), õppekäiguna või õuesõppena.

Täiskasvanu osaleb õppeprotsessis juhendaja ja suunajana ning toetava keskkonna loojana arvestades, et iga lapse areng on individuaalne ja kulgeb oma ajas ja ruumis.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab õpetaja lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Õppe- ja kasvatustegevusi planeerivad ja viivad läbi rühmaõpetajad. Õpetajaid abistavad assistendid, õpetaja abid. Täiendavalt tegelevad lastega muusikaõpetaja, liikumis- ja ujumisõpetaja ning logopeed-eripedagoog.

Logopeed osutab kõneravi kolmel päeval nädalas. Kõneravi tegevustes osalevad 4-7-aastased kõneprobleemidega lapsed.

2.1.2. Tegevuste jaotusplaan

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, mida õpitakse lõimitult on:

- mina ja keskkond
- keel ja kõne
- matemaatika
- kunst
- muusika

- liikumine

Tegevused	Kordade arv nädalas	koht
Käelised tegevused	2	Rühmaruumis/õues/kodunduse klassis
muusika	2	Muusika klassis/võimlas
liikumine	2	Võimlas/õues
ujumine	1	Türi ujulas

2.2. Kool

2.2.1. Üldpõhimõtted:

Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud kuus aastat.

Õppeaasta koosneb 35 nädalast ning jaguneb kaheks õppeperioodiks: I poolaasta ja II poolaasta.

Koolis on õpe korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.

Õppe- ja kasvatustöö toimub erinevates vormides: õppetunnina, projektõppena (nt projektõppe päevadel või nädalatel), õppekäiguna, e-õppena või muus õppeprotsessis osalejatega kokkulepitud vormis.

Projektinädalate raames toimub õpe koolis ühest üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate õppeainete kaudu, lõimides neid omavahel. Projektinädalate eesmärgiks on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist.

Õppetund jaguneb kaheks osaks: õppija juhendamine õpetajaga vahetus kontaktis olles ja õppija iseseisev õpe, mida õpetaja juhendab e-õppevahendeid kasutades (nt e-päevik, videokeskkond vm). Õppetunnid toimuvad nii paaristundidena (pikad tunnid), kui ka üksikute ainetundidena (lühikesed tunnid).

Kontaktõppe ja iseseisva õpiaja jaotus antud tundides on järgnev (ajalise jaotuse aluseks on Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses etteantud õppetunni arvestuslik pikkus 45 minutit):

Pikk tund: 75 minutit õpetajaga vahetus kontaktis olles ja 15 minutit iseseisev õpiaeg;

Lühike tund: 40 minutit õpetajaga vahetus kontaktis olles ja 5 minutit iseseisev õpiaeg.

Õppetunni kontaktõppe läbiviimise koha valib õpetaja – see võib toimuda nii kooli ruumides ja territooriumil kui väljaspool seda. Iseseisval õpiajal täidetavate ülesannete sooritamise aja ja koha võib õppija ise valida. Välja arvatud juhtudel, kui kooli ja kodu koostöös on lapse vajadustest lähtuvalt otsustatud teisiti.

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist ja B-võõrkeelena vene või saksa keelt alates 6. klassist, vastavalt õppija soovile.

2.2.2. Kooli tunnijaotusplaan

Kool tagab õppijale õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I ja II kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus.

Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klasside kaupa

Käru põhikooli tunnijaotusplaan										
Õppeained	R- ÕK	Lisa T	I kooliaste			R- ÕK	Lisa T	II kooliaste		
			1.kl	2.kl	3.kl			4.kl	5.kl	6.kl
Eesti keel ja kirjandus	19		6	7	6	15		5	5	5
A-võõrkeel	3				3	9		3	3	3
B-võõrkeel	0					3				3
Matemaatika	10	1	3	4	4	13	2	5	5	5
Loodusõpetus	3		1	1	1	7		2	3	2
Ajalugu	0					3	1		2	2
Inimeseõpetus	2			1	1	2			1	1
Ühiskonnaõpetus	0					1				1
Muusika	4,5	1,5	2	2	2	3		1	1	1
Loovusõpetus (kunst ja tööõpetus/ tehnoloogia ained)	10,5	1,5	4	4	4	10	1	4	3	3
Kehaline kasvatus	8	1	3	3	3	8		3	3	2
Valikained										
Majandusõpetus		3	1	1	1		3	1	1	1
Lubatud maksimum NÄDALAKOORMUS	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30

2.2.3. Tundide kasutamine

Tunnijaotusplaanis on muudetud riiklike õppekavade kohustuslike ainete nimistut. I kooliastme kunst ja tööõpetus ning II kooliastme kunst ja tehnoloogiaõpetus on liidetud ühiseks õppeaineiks nimetusega **loovusõpetus**. Õpe toimub teemade kaupa tsükliõppena.

2.2.4. Valikaine valimise põhimõtted

Valikainete õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 4 sätestatud õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust tundides. Põhikoolis on vaba tunniressursi kasutamine õppeaineti määratud kooli poolt.

Koolis kasutatakse valikainete tunde kohustuslike õppeainete täiendamiseks või ainete alaseks koostööks.

Kool võimaldab õppijale õpet tunnijaotusplaanis toodud tundide mahus järgmises valikaines:

- Majandusõpetus

Valikainete valimise põhimõtted:

- valikainete sisuline pool peab täiendama õppija õpioskusi, väärtus- ja sotsiaalpädevusi ning toetama nii baasteadmiste kui ka elulist õpet.
- valikainete valiku teeb kool, kooskõlastades valikainete loendi kooli hoolekoguga;
- valikaineid valitakse arvestusega, et õpilaste koormus ei ületaks õppeplaanis lubatud nädalakoormust;
- valikainete valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu;

3. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

3.1. Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning õppekäigud ja kultuuriürituste külastused

Õppetöö mitmekesistamine toimub lisaks igapäevastes õppetundides kasutatavale erinevatele õppemeetoditele ka läbi projektide. Olulisel kohal projektide läbiviimisel on meeskonnatöö, mille aluseks on efektiivne koostöö.

Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse vastava aine tundi. Kui käik kestab kauem, kui etteantud ainetund, siis kasutatakse üldjuhul põhikoolis õppeperioodi viimast nädalat ja õppeaasta lõpupäevi. Vajadusel võib kooskõlastatult kooli juhtkonnaga kasutada õppekäikudeks ja ekskursioonideks lisaks teisi aegu õppeperioodi sees.

- Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.
- Ettepanekuid ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide koostamiseks ning läbiviimiseks või nendes osalemises võivad teha kõik kooli töötajad või kooliga seotud huvigrupid.
- Õpetajad kavandavad koostöiselt õppeaasta alguses oma tööplaanides ülekoolilised ja koolidevahelised projektid.
- Kõikidel projektidel on kindlaks määratud projektijuht, kelle ülesanne on koostöös projektirühmaga ja lähtuvalt üldpädevustest või ainete ülese lõimingu alusel määratleda projekti eesmärgid.
- Kui kooli juhtkond on projekti heaks kiitnud, siis asutakse seda ellu viima.

3.2. Õppekava rakendamist toetavad tegevused

Õppija individuaalse arengu tagamiseks on loodud õppekava täitmist toetavad õpperingid. Õppija eripära arvestamiseks suunatakse lapsi mitmesugustesse õpperingidesse, mis võimaldavad neil arendada nende tugevaid külgi. Ringitundide valikul arvestatakse õppija soove, pädeva juhendaja olemasolu ja rahalisi ressursse. Ringitundide planeerimisel arvestatakse, et kaetud oleksid järgmised õppevaldkonnad:

- Kaunid kunstid ja tehnoloogia (n. muusika-, loovusring)
- Liiklusring (üle kahe aasta)
- Liikumine (n. palliring)
- Infotehnoloogia valdkond (n. robotika-, arvutiring)

Õppekava efektiivseks täitmiseks tehakse koostööd erinevate partneritega – nii koolisiselt kui ka väljaspool kooli:

- Kooli koostööpartneriteks on Käru muuseum, raamatukogu, noortetuba ja rahvamaja, Südamekodu, kirik ja Kogukonna Kogu.
- Osalemine koolivälistel võistlustel ja konkurssidel.
- Lastevanemad on kaasatud ühistegevusse, näiteks korraldavad koos õpetajate ja õppijatega ühisüritusi (laadad, kohvikud, talgud jms).

3.3. Üldpädevused ja nende kujundamine

3.3.1. Üldpädevused

Üldpädevuste kujundamine toimub kool kõikide ainetundide ja tunnivälise tegevuse kaudu ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu koostöös. Koolis toetatakse õpilasi järgmiste üldpädevuste kujunemisel: kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, digipädevus ning ettevõtlikkuspädevus.

- **Kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate eetika kokkulepete seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.
- **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.
- **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.
- **Õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.
- **Suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste,

kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

- **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.
- **Ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.
- **Digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv asukonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

3.3.2. Piirkondlik eripära, lõiming ja läbivad teemad

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülelised ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õppija suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Lõiming tähendab õppekava terviklikkuse taotlust õppe sisu organiseerimist tervikuks ning õpilaste tervikliku maailmapildi kujunemist vastavalt õpetuse ja kasvatuse eesmärkidele.

Lõimingu eesmärgid on:

- ainepõhise õppekava paindlikumaks ja efektiivsemaks muutmise;
- vältida selliseid õppimisraskusi, mis tekivad tähelepanu pidevast ümberlülitamisest ühelt ainelte teisele;
- aidata mõista ja suhestada juba õpitut või õpitavat;
- pakkuda õpilastele motiveeritud teadmisi, seostada teadmisi õpilasest ja tema huvidest lähtuvalt ning soodustada sellega õpilase aktiivsust;
- õpitava seostamine eluga;
- toetada üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Lõimingu viisid on:

- Valdkondade vahelise seoste loomine – õpetaja kavandab seosed oma töökavas koostöös teiste aineõpetajatega;
- ainete kombineerimine;
- teemakeskne lõiming (üldõpe/projektõpe) - ainete vahelised projektid, ühisüritused,

õppekäigud;

- valdkonnasisene ja valdkondade vaheline lõiming (üld- ja valdkonnapädevustest lähtuvalt).
- Õppekäigud, matkad, laagrid, ürituste korraldamine, teatri külastus, ettevõtete külastused.

4. Õppija arengut ja õppimist toetava hindamise korraldus

4.1. Hindamise eesmärk

Hindamine on tagasiside ja hinnangu andmine õppija arengule, teadmistele, oskustele ja hoiakutele. Seejuures on hindamisprotsessi jooksul aktiivne nii õppija, õpetaja kui ka lapsevanem. Käru Põhikoolis toetub hindamine eelkõige riikliku õppekava üldosale ning koolilasteaia visioonile, ennastjuhtiva õppija kujundamisel.

Hindamise peamine eesmärk on toetada õppija arengut, anda tagasisidet tema arengu kohta, innustada ja suunata teda sihikindlalt õppima, võimestada õppija juurdekasvuuskumusi ja sisemist uudishimu. Teiseks aitab hindamine suunata õpetaja tegevust õpikeskkonna kujundamisel ning õppija individuaalse arengu toetamisel. Kolmandaks annab hindamine aluse õppija koolivalmiduseks, järgmisse klassi üleviimiseks ja kooli lõpetamiseks.

4.2. Hindamise alused lasteaias

Õppija arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Õppijaid jälgitakse nii igapäevatoimingutes, tema enesejuhitud mängus kui ka täiskasvanu suunatud tegevustes. Õppija arengu hindamise aluseks on õppekavas olevad eeldatavad üldpädevused ning õppe- ja kasvatusgevuse valdkondade eeldatavad pädevused õppekava läbimisel erinevas vanuses. Õppija arengut kirjeldatakse õppijast lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades õppija toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Õppija arengu hindamiseks kasutab õpetaja vaatlusmeetodit, dokumenteerimist ja kaudseid arengu hindamise meetodeid (näiteks laste tööde analüüs). Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale õppija arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog õppija arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, mis:

- annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Õppija arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel. Õppija arengu kohta käivad materjalid (vaatluse protokollid, arengutabelid, kokkulepped lapsevanematega jms) kogutakse õppija arengumappi.

4.3. Hindamise alused koolis

4.3.1. Hindamise üldpõhimõtted koolis

Hindamine on süsteemne teabe kogumine õppija arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Õppeaasta jaguneb viieks õppeperioodiks (õppeperioodid on eraldatud vaheaegadega), kokkuvõtvalt hinnatakse poolaastate kaupa: teise õppeperioodi järel saavad õpilased I poolaasta hinde (jaanuari lõpp) ja viienda õppeperioodi järel II poolaasta hinde (juuni algus).

I ja II kooliastmes kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel numbriliste hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes (eesti keeles ja kirjanduses, matemaatikas, loodusõpetuses, inglise keeles, B-võõrkeeles. Kokkuvõtvalt antakse tagasisidet kaks korda õppeaastas (I pa lõpus - jaanuaris ja II pa lõpus - juunis).

Mõlemas kooliastmes kasutatakse õppija teadmiste ja oskuste hindamisel kehalises kasvatuses, muusikas, loovus- (kunstis, tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses), B-võõrkeeles, valikainetes, inimese- ja ühiskonnaõpetuses mitmeeristavat hindamist. Kokkuvõtvalt tagasisidet antakse kaks korda õppeaastas (I poolaasta lõpus – jaanuaris ja II poolaasta lõpus - juunis). Mitmeeristaval hindamisel kasutatakse kaheastmelist tähtskaalat:

- AR (arvestatud)
- MA (mittearvestatud)

Mõlemas kooliastmes toimub I ja II õppeperioodi lõpus õpilaste enesehindamine kooli poolt välja töötatud enesehinnangulehtede või digitaalsete mõõtevahendite abil.

Kirjalike tööde/testide puhul, kus saab selgelt arvutada õigete vastuste osakaalu tervikust, võib kasutada hindamise alusena protsentskaalat:

- "suurepärase", 90–100%
- "väga hea", 80–89 %;
- "hea", 70–79 %;
- "rahuldav", 60–69 %;
- "vähene", 50–59 %;
- "puudulik", 0–49 %.

Sooritus tulemus on õppijale nähtavad ning tal on õigus hinnatud tööga tutvuda ja koos õpetajaga analüüsida.

Õpetaja planeerib poolaasta viimase testi, praktilise töö, praktilise tegevuse arvestusega, et õppijal jääb võimalus ka soorituse parandamiseks. I poolaasta viimasel nädalal toimunud arvestusliku töö hinnangu kannab õpetaja järgmisesse poolaastasse.

4.3.2. Hindamise korraldus

Koolis kasutatakse õppimist toetavat kujundavat hindamist ning kokkuvõtvat sõnalist ja mitteeristavat hindamist

Hindamise osadena eristame eel-, protsessi ja kokkuvõtvat hindamist (Tabel 1 lk 31).

Eelhindamine ja lõpp- ehk kokkuvõttev hindamine on suunatud minevikku, vaatab õppeprotsessile tagasi ning selle eesmärk on teha kokkuvõtte õpilase teadmistest, oskustest või hoiakutest kindlal hetkel (n. õppeaasta algus ja õppeaasta lõpp).

Protsessi ehk vahehindamine on suunatud tulevikku ning on õppeprotsessi osa. Selle eesmärgiks on hinnata õppija teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning kujundada nende põhjal edasist õppe planeerimist ja õpiprotsessi.

4.3.2.1. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õppija teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õppija seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õppijat edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema baasteadmistele ja varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õppija õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Õppija kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

Koolipere annab õppijale igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õppija käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus nii üldtunnustatud väärtustele, kooli väärtustele ja heade tavadele.

Arenguvestlusel analüüsitakse õppija arengut ja toimetulekut tulenevalt õppija individuaalsest eripärasest ja õppija, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks õpioskused, käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid ja teadmised).

Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, aine valdkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine. **HEV õppija arenguvestluse toimumise eelduseks on korrektselt täidetud arengu jälgimise kaart.**

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada **õpimappi**. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguvestluse alusmaterjaliks.

4.3.2.2. Kokkuvõttev hindamine

I ja II kooliastmes saavad õpilased poolaasta lõpus kooli poolt välja töötatud hinnangupõhise tunnistuse. II poolaasta hinded on aluseks aastahinde panemise. Õppeainete kokkuvõtvad poolaasta- ja aasta hinnangud kantakse e-päevikusse ning klassitunnistusele. Teisendatud aastahinded kantakse õpilasraamatusse.

Kooli lõpetamisel või õpilase koolist lahkumisel klassitunnistusele kantavad kokkuvõtvad hinded teisendatakse viiepallilisele numbriskaalale järgnevalt:

Õpitulemuse sõnaline kirjeldus	Hinne
Õppija on õpitulemused saavutanud täiel määral ja ületanud neid.	“5” - suurepärase
Õppija on õpitulemused saavutanud.	“4” - hea
Õpitulemused on saavutatud baasteadmiste ja -oskuste tasemel ja õppija on valmis järgmiste eesmärkideni edasi liikuma.	“3” - rahuldav
Kõik baasteadmised ja -oskused pole omandatud. Õppija on edasi liikunud, kuid vajab edasi õppimisel õpiabi.	“2” - puudulik
Enamik baasteadmisi ja oskusi on saavutamata, areng õpitulemuste osas puudub. Õppija vajab õpiabi ja individuaalset tuge.	“1” - nõrk

4.3.2.3. Sõnalise tagasiside andmise põhimõtted ja kokkulepped

Mõlemas kooliastmes kasutatakse õppijate teadmiste ja oskuste hindamisel sõnalist tagasisidet. Sõnalist kokkuvõtvat tagasisidet antakse õppijate teadmiste ja oskuste hindamisel kaks korda õppeaastas.

Sõnaline tagasiside on korrektne, selge, sisuline, lugupidav ja edasiviiv. Sõnaline tagasiside väljendab:

- millises osas on õpilane soovitud tulemused saavutanud;
- millises osas on õpilasel vaja harjutamist ja/või seoste loomist;
- kuidas saavutatu seondub õpilase baastasemega või varasemate õpitulemuste ning tema võimete ja vajadustega.

Õppija aine alaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õppija õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega, õppija baastasemega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.

Õppeainete erisustest tulenevad tagasisidestamise põhimõtted on välja töötatud kooli õppekavas ainevaldkondade lõikes (põhiained, oskusained ja sotsiaalsed).

Õppeaasta algul teeb õpetaja õppijatele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

Õppija koolist lahkumisel kokkuvõttev sõnaline tagasiside teisendatakse viie palli süsteemi.

4.3.3. Järelevastamise kokkulepped

Õppijal, kes on saanud negatiivse sõnalise hinnangu, on õigus ja kohustus oluline õpiülesanne järele vastata.

Planeeritud või planeerimata koolist puudumiste korral võtab lapsevanem esimesel võimalusel ühendust klassiõpetajaga ning lepib kokku individuaalse õppeplaani. Koolist puudunud õpilane täidab ainekavas planeeritud olulise õpiülesande õpetaja konsultatsiooni tunni ajal või eraldi õpetajaga kokkulepitud ajal. Kui õppija vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhendamist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsioonijal. Konsultatsioonijad on määratud õpetaja poolt ja kajastuvad kooli kodulehel.

Kui õppija puudub ega tule õpetajaga kokku lepitud ajal ilma mõjuva põhjuseta olulist õpiülesannet järele vastama, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tegevust või selle tulemust hinnata „mittearvestatud“ või anda samaväärse negatiivse sõnalise hinnangu.

Õppijal on olulise õppeülesande järele vastamiseks aega vähemalt 10 õppepäeva (kui vastastikusel kokkuleppel õpetajaga ei ole sätestatud teisiti). Järelevastamise hinnang kantakse e-päevikusse.

Õppeperioodi olulised õpiülesanded tuleb järele vastata käimasoleva õppeperioodi jooksul. Üldjuhul järgmisel õppeperioodil enam eelmise õppeperioodi olulisi õpiülesandeid järele vastata ei saa, v.a juhul kui õppenõukogu on suunanud õppija õppima järele vastamise plaani alusel.

4.3.4. Hindamisest teavitamine

Õppijal on õigus saada teavet õppimise tagasisidestamise korralduse ning saadud hinnangute või tagasiside kohta. Õppijal on õigus teada, milline hinnang või tagasiside on aluseks kokkuvõtvale hinnangule või hindele kooli lõpetamise tunnistusel. Õppimise tagasisidestamise korraldus ning õppijate ja vanemate hinnangutest teavitamise kord on esitatud kooli kodukorras.

Kooli hindamise korraldus on kättesaadav lapsevanemale, õpilase seaduslikule esindajale, õpilasele ja õpetajale kooli koduleheküljel ning seda tutvustatakse lastevanemate koosolekul. Õppeainete teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassiõpetajad ja aineõpetajad.

Kokkuvõtvad hinded ja sõnalised hinnangud tehakse lapsevanemale teatavaks klassitunnistuse ja e-päeviku kaudu.

4.3.5. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

Õppijal ja tema seaduslikul esindajal on õigus kokkuvõtvaid hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

4.3.6. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- suunata õppijat järgima üldtunnustatud käitumis- ja hea tava kokkuleppeid ning täitma kooli kodukorra ja sisekorraeeskirja nõudeid;
- motiveerida õppijat hoolikalt täitma õppeülesandeid.

Ootused õppija käitumisele on esitatud kooli kodukorras. Käitumist ja hoolsust hindab klassiõpetaja poolaasta lõpus õppijat ning teisi õpetajaid kaasates. Käitumise ja hoolsuse hinne märgitakse e-päevikus aineõpetaja ja klassijuhataja poolt.

Õppija käitumist hinnatakse sõnalise hinnanguga:

- **“väga hea”** hinnatakse õppijat, kes täidab kooli kodukorda, üldtunnustatud käitumise ja hea tava kokkuleppeid harjumuspäraselt ning järjepidevalt.
- **“hea”** hinnatakse õppijat, kes järgib enamasti kooli kodukorda, üldtunnustatud käitumise ja hea tava kokkuleppeid.

- „**rahuldav**“ hinnatakse õppijat, kes üldiselt täidab kodukorda, järgib üldtunnustatud käitumise ja hea tava kokkuleppeid, kuid kellel on esinenud eksimusi;
- „**mitterahuldav**“ hinnatakse õppijat, kellel esineb korduvalt kodukorra rikkumisi ja mõjutusmeetmed pole andnud soovitud tulemusi. Õppija käitumise võib hinnata mitterahuldavaks ka üksiku õigusvastase eest.

Hoolsuse sõnalise hinnangu aluseks on õppija:

- suhtumine õppimisse (kohusetundlikkus, töökus, järjepidevus ja õigeaegsus õppeülesannete täitmisel);
- õppevahendite hoidmine ja olemasolu;
- töökoha korrashoid;
- osavõtt õppekäikudest ja ühisüritustest;
- suhtumine kooli ruumide, sisustuse ja ümbruse korrashoidu.

Õppija hoolsust hinnatakse sõnalise hinnanguga:

- „**väga hea**“ õppijat, kes töötab tunnis aktiivselt kaasa, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt ja kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt. Õppijal puuduvad suulised ja kirjalikud märkused;
- „**hea**“ õppijat, kes õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt ja täidab kooli kodukorra nõudeid;
- „**rahuldav**“ õppijat, kes ei õpi võimetekohaselt ja ei pinguta õppimisel piisavalt, kes üldiselt täidab kodukorra nõudeid, kuid ei ole järjekindel, mistõttu ta vajab õpetajate ja vanemate tähelepanu ja suunamist;
- „**mitterahuldav**“ õppijat, kes ei õpi võimete kohaselt ja kes ei pinguta õppimisel üldse, ei allu õpetajate nõudmistele ning kellele kooli kodukorras reguleeritud mõjutuste rakendamine ei ole andnud tulemusi.

4.3.7. Õppija täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks jäetakse õppija õppenõukogu otsusega täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu 10 õppepäeva jooksul. Õppepäeva pikkus on kuni viis õppetundi. Täiendava õppetöö raames täidab õppija õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid ülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Õppija jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, millest tulenevalt II poolaasta kokkuvõttev hinnang on „puudulik“ või „nõrk“. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õppija klassikursust kordama, kui õppijal on kolmes või enamas õppeaines jäänud nõutud õpitulemused saamata, kui täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õppija

ja/või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsused peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õppija klassikursust kordama. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õppija, kellel on puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” hindegas samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õppija või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppijaid.

4.3.8. Õppija järgmisse klassi üleviimine

Õppija järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. 1. – 6. klassini viiakse õppija, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õppija, kes jäeti täiendavale õppetööle, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 31. augustiks.

5. Õppijale vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

5.1. Haridusliku erivajadusega õppija õppimise toetamine

Haridusliku erivajadusega õppija on laps, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.

Lapsele vajaliku toe väljaselgitamisel ja rakendamisel lähtub kool-lasteaed alushariduse, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja riiklikest õppekavadest. Õppekava loomise aluseks on õppijakesksus, see tähendab, et arvestatakse õppija individuaalsust ja vajadusi, valides õppe- ja kasvatustöös asjakohaseid vahendeid ning meetodeid. Väärtustades õppijakeskust on võimalik tagada õppijale võimetekohane õpetus, mis on aluseks tema edasisele edukale toimetulekule elus.

Tugisüsteemi koostööd korraldab direktori poolt ametisse määratud haridusliku erivajadusega õppija õppe koordineerija (edaspidi HEV koordineerija koolis ja õppekorraldaja lasteaias), kes toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õppija arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Õpetajad ja kool-lasteaia tugisüsteemi liikmed kasutavad järgmisi õppijate abistamise ja motiveerimise strateegiaid:

- koostöös õpetajate, spetsialistide ja vanematega selgitatakse välja õppija arendamist vajavad ja tugevamad küljed ning huvid;
- võrgustikutööna, kuhu on eakohaselt kaasatud ka õppija ja/või lapsevanem, töötatakse välja üldine plaan õppija abistamiseks;
- õpilase ümber tekib võrgustik teda toetavatest ja abistavatest inimestest, iga liige oma kindlas rollis;
- keskendutakse protsessis osalemisele, mitte tulemusele;
- koos õppijaga ning tema vanematega seatakse ja sõnastatakse eesmärgid ning määratakse konkreetsed ajalimiidid, analüüsitakse tehtut ja vajadusel seatakse uued eesmärgid;
- õppijat julgustatakse ning soodustatakse eduelamuse tekkimist;
- keskendutakse õppija eneseregulatsiooni strateegiate (emotsioonide teadvustamine ja juhtimine, õpioskus, ajakasutus jm) arendamisele.

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilise ja psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel, õppija tugevate ja arendamist

vajavate külgede kohta, tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning koolivälise nõustamis meeskonna soovitusel õppe korraldamiseks ja õppijale rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õppija arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardis (edaspidi IAJK). IAJK põhjal kogutud andmestikku analüüsivad õppijat õpetav õpetaja, eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog ja kooli juhtkond. Õppijale rakendatud klassi/rühma tasandil lisameetmete ja nende tulemuslikkuse kohta teevad klassiõpetajad/rühmaõpetajad kokkuvõtte õppija IAJK-le kolm korda õppeaastas.

5.2. Haridusliku erivajadusega lapse õppe koordineerimine

IAJK koostamise, pideva täiendamise ja delikaatsete andmete kaitse eest vastutab HEV-koordineerija koolis ja õppekorraldaja lasteaias. IAJK säilitatakse turvaliselt ja neid väljastatakse õppija vanema kirjaliku avalduse alusel nt koolivälise nõustamis meeskonna poole pöördumisel. IAJK allkirjastab HEV-koordineerija koolis ja õppekorraldaja lasteaias. IAJK ei prindita, ei säilitata paberkujul ega levitata ilma lapsevanema nõusolekuta.

HEV õppijale suunatavaid tugimeetmeid koordineerib HEV-koordineerija koolis ja õppekorraldaja lasteaias. Sõltuvalt õppija hariduslikust erivajadusest võib teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse lapsevanem.

Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava (edaspidi IÕK). Kui IÕK-ga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on IÕK rakendamine lubatud üksnes koolivälise nõustamise meeskonna soovitusel.

Õppija suhtes rakendatava tugimeetme määramise otsustab HEV-koordineerija (koolis) ja/või õppekorraldaja (lasteaias) kirjalikul ettepanekul direktor.

Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV-koordineerija või õppekorraldaja koostöös logopeedi, sotsiaalpedagoogi, klassijuhataja ning vajadusel koostöös teiste õpetajatega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale, vajaduse korral direktorile edasisteks tegevusteks:

- meetme rakendamise lõpetamine;
- meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- meetme vahetamine või muu meetme lisamine;
- täiendavate uuringute teostamine;
- eriarsti, erispetsialisti või koolivälise nõustamis meeskonna poole pöördumise soovitamine.

Andekate õppijate toetamine toimub läbi rühma- ja klassiõpetaja, lisaks läbi aineõpetaja individuaalse juhendamise ja läbi huviringide.

Õppija puhul, kellele koolivälise nõustamise meeskonna otsusega on määratud õppimine lihtsustatud õppekava alusel, korraldab kool tema õppe põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi.

Ühele õppijale keskendatud õppe puhul võib muuta tunnijaotusplaani ning vähendada või asendada õpitulemusi võrreldes „Põhikooli riiklikus õppekavas“ sätestatud taotletavate õpitulemustega ning vähendada õppekoormust.

5.3. Õpiabisüsteemi etapid õppijate abistamisel ja juhendamisel

Meetmete rakendamine perioodi jooksul mitterahuldavate hinnete parandamiseks:

- rühma-, klassi- ja aineõpetaja abi ning nõustamine ehk järele aitamine (so individuaalne või grupiviisiline abi ja nõustamine, mis tagab õppija edasijõudmise) – abi ja nõustamine ei ole järele vastamine;
- järele vastamisele eelneb vajadusel õpetaja abi ja nõustamine, mille kaudu õpetaja juhendab õppijat selleks, et õppimine kinnistuks;
- tagasiside õppijale ja tema vanemale saadetakse e-päeviku kaudu.

Õppijale, kelle poolaasta õpitulemused on “puudulikud” või “nõrgad” või keda ei ole saanud hinnata, määratakse kohustuslik konsultatsioon, koostatakse õpiabiplaan või vajadusel individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugiteenus vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad õpipädevusi. Vajadusel ja vahendite olemasolul pakub kool järgmisi õpiabi- ja toetusvõimalusi:

- koostöövestlus koduga;
- täiendav juhendamine: igal õpetajal on nädalas kindel konsultatsiooniaeg, et õpilasi abistada ja juhendada. Konsultatsiooniajad on kirjas kooli koduleheküljel ja infotahvilil;
- õpiabi;
- logopeediline abi;
- IÕK (õpiraskused, andekus, terviseprobleem, pikemat aega õppest eemalviibimine);
- käitumise tugikava;
- sotsiaalpedagoogi nõustamine;
- spetsialistide kaasamine väljastpoolt kooli (nt psühholoog, terapeut).

Lasteaia, klassi- ja aineõpetajad jälgivad õppija arengut ja toimetulekut ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õppija vajadustele. Õppija võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse välja õppija individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet.

Õppijale, kellel tekib ajutine mahajäämus eakohasuse või eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, saab täiendavat õpituge või õpiabi (individuaalne juhendamine, konsultatsioonitunnid, õppimise tugikava).

Iga I ja II kooliastme õpetaja arvestab vähemalt üks kord nädalas õppekonsultatsiooni ajaga nii, et see aeg sobiks igale õppijale. Konsultatsioonitundide graafik koostatakse iga õppeaasta alguses, fikseeritakse päevakavas ja avalikustatakse kooli kodulehel.

Kui klassis/rühmas õpib eesti keelest erineva emakeelega õppija, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel. Õppija B-võõrkeele võib lapsevanema taotlusel asendada lisa eesti keele tundidega.

5.4. Meetmete rakendamine käitumisraskuste korral

Kui rühmas/klassis on õppija, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusi koostööks mängu- või õpikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb rakendada vastavaid meetmeid.

Käitumisraskustega õppijate juhendamisel ja mõjutamisel järgnevatest tegevustest:

- teadlik aktiivõppe meetodite kasutamine õppetunnis;
- vaikuseminutite võtete kasutamine õppetunnis;
- liikumispause teadlik kasutamine õppetunnis;
- rahustavad vestlused õppijaga (individuaalselt või kaasatud isikutega). Vanema informeerimine olukorrast;
- õppija ebasobiva/agressiivse käitumise arutamine õppenõukogus/pedagoogilises nõukogus/ ümarlauas;
- õppija ajutine kõrvaldamine tugipersonali juurde;
- tundidest kõrvaldamine IÕK alusel, mille kohaselt saab õppijale kehtestada erineva õppekorralduse;
- käitumise tugikava/tegevusplaani koostamine;
-

Mõjutusmeetmete rakendamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras.

6. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetaja planeerib oma tööd nii individuaalselt kui ka teadlikus koostöös teiste õpetajate ja töötajatega. Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga, leidmaks lahendusi probleemidele.

Õpetajatel on kindel koostööaeg töögraafikus ja tunniplaanis, mille raames jagatakse kogemusi, toimuvad õpetajate õpiringid ja oma töö reflekteerimine, seatakse koostöiselt uusi arengueesmärke.

Kooliürituste läbiviimisse kaasatakse kogu koolipere. Korraldatakse ühiseid koolitusi, mis aitavad kujundada ühtseid arusaamu õppija õppimise ja eneseregulatsiooni toetamisest. Õpetajad hindavad isikliku professionaalse arengu vajadust ning vajadusel osalevad temaatilistel koolitustel. Koolitusel käinud õpetaja jagab omandatud ja saadud materjale kolleegidega õpiringi formaadis.

Õpetaja omal soovil enesetäiendamine toimub algatus taotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos põhjendustega vähemalt 30 kalendripäeva enne koolituse toimumise päeva, et teha õigeaegselt muudatused töögraafikus või tunniplaanis.

Kõik õpetajad tegelevad mahajäänutega pakkudes õppijale sobivat tuge. Õppijate toetamisel teeb tugisüsteem tihedat koostööd lapsevanemate, aineõpetajate, klassijuhataja ja vajadusel spetsialistidega väljaspool kooli.

7. Õppija ja lastevanemate teavitamine ning nõustamine

Õppijale ning lapsevanematele tagatakse teabe kättesaadavus õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse teatavaks õppeaasta algul.

Kool-lasteaia ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku üks kord õppeaasta alguses lastevanemate üldkoosoleku.

Kool-lasteaia õppekorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad asutuse kodulehel. Õppija vajadusest lähtuvalt nõustatakse lapsevanemat õppija arengu toetamiseks ja kodus õppimises.

Õppijale ning tema vanematele tagatakse teabe kättesaadavus õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes kooli veebilehel, ELIISIS ja Stuudiumi keskkonnas.

Arenguvestlus koos lapsevanemaga viiakse läbi vähemalt üks kord õppeaastas. Arenguvestluse nõuetekohase läbiviimise korraldavad rühma õpetajad ja klassiõpetajad. Tagasisidet õppe- ja kasvatustöö tulemuslikkusest ja õppes osalemisest edastatakse kooli kodu korras sätestatud korras.

8. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatus taotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.

Õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik. Muudatused õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks õppenõukogule, pedagoogilisele nõukogule, õpilasesindusele ja hoolekogule. Muudatused õppekavasse viiakse sisse iga õppeaasta alguseks ja õppekava kinnitab direktor.

Tabel 1 – Õppimist toetav hindamine (E – eelhindamine/ P – protsessihindamine/ K - kokkuvõttev/lõpphindamine)

	ÕPPIMIST TOETAV HINDAMINE											
hindamise vorm	E	P	K	E	P	K	E	P	K	E	P	K
sagedus õa-s	algul		lõpp		läbivalt			läbivalt				2x
vahend	arenguestlus			suuline ja kirjalik tagasiside			HEV-õppija IAJK			tunnistus		
vastutus	õpilane/ lapsevanem			õpilane/ õpetaja/ kaasõpilane/ lapsevanem			klassiõpetaja/ aineõpetaja/ tugispetsialistid			klassiõpetaja/ aineõpetaja		
eesmärk	Ülevaate saamine õppija omandatud oskustest ja teadmistest. Uute eesmärke püstitamine ja kokkulepete tegemine õppija arengu parimaks toetamiseks. Lapsevanem saab tagasisidet lapse oskuste ja ainealastele teadmiste kohta. Õpilane saab lapsevanemalt tagasisidet enda arengule.			Anda õppijale õppeprotsessi kohta vahetut tagasisidet, kujundada õpiprotsessi jätku. Võimaldab õpilasel/õpetajal õppeprotsessi muuta, kohandada vastavalt vajadusele.			Eesmärk on anda õppijale õppeprotsessi kohta vahetut tagasisidet, kujundada õpiprotsessi jätku. Protsessi hindamine võimaldab õpilasel/õpetajal õppeprotsessi muuta, kohandada			Eesmärk on anda tagasisidet õppeedukusele õppeprotsessi alguses seatud eesmärkide põhjal. Lisaks on eesmärk planeerida edasist õppetööd õppija individuaalsetest vajadustest lähtuvalt.		
kasutamine	Vestlused toimuvad kolm korda aastas. Üks nendest koos lapsevanemaga. Aktiivseim roll on õppijal ja lapsevanemal. Lapsevanemal ja õpilasel on vestluse käigus võimalus esitada küsimusi, anda ja saada tagasisidet.			Tagasiside andmiseks kasutatakse mitmekesiseid meetodeid. Tagasiside andjaks võib olla nii kaasõpilane, õpetaja kui ka lapsevanem. Samuti võib õpilane hinnata end ise. Oluline on eelnevalt läbi rääkida ootused sooritusele/õpitulemused. Lapsevanemateni jõuab tagasiside suuliste vestluste, õpilase kirjalike tööde, nädalakirjade ning Stuudiumi kaudu.			Õpetaja koostab vormi põhjal iga lapse kohta individuaalse arengu kaardi. Õppeaasta jooksul teevad sinna märkmeid tugispetsialistid, klassiõpetaja ja vajadusel aineõpetajad. Sissekannete algusesse on märgitud kuupäev, eelnevat teksti ei muudeta ega kustutata.			Õpetajad koostavad iga perioodi alguses õpitulemuste nimekirja. Nende alusel antakse iga perioodi lõpus (2 korda aastas) tagasisidet. Lisaks hinnangule, kas õpitulemus saavutati või mitte, antakse kvalitatiivset tagasisidet protsessi kohta või kirjeldatakse, kuidas omandamata jäänud baasoskused omandada		

